

PRED SABO NE MOREŠ UBEŽATI

(literarni esej)

Desa Muck, ki se je 29.8.1955 rodila v Ljubljani, je svobodna umetnica, pisateljica in mama treh otrok. S pisanjem se je začela ukvarjati čisto po naključju, saj je bila pred tem otroška negovalka in risarka v gradbenem podjetju. Navdušila je tudi kot filmska igralka in televizijska voditeljica. Je zelo dinamična, ustvarjalna, zabavna in kreativna oseba. Piše stripe, podlistke, novele, scenarije, radijske igre in celo besedila oglasov. Najbolj poznana je po svojih delih za mladino, piše pa tudi literaturo za odrasle, predvsem na temo problemov sodobne družine. Verjetno je veliko del avtobiografskih, saj so večina zapisane v prvi osebi. V svojih knjigah za mladino spremno povezuje napetost, humor in težave odraščanja, ki se najbolj kažejo v odnosu do odraslih. Njene najljubše tematike so prav tiste, ki sicer obremenjujejo večino najstnikov in najstnic in se dotikajo spolnosti, droge, šole, medsebojnih odnosov... Tematike se loteva na duhovit in šaljiv način, ki bralca pritegne in spodbudi k razmišljanju. Njena najbolj znana dela so zbirka o Anici, po kateri so letos posneli tudi nadaljevanko, Blazno resno o (seksu, šoli, slavi ...), Lažniva Suzi, Sama doma, Panika in drugo.

Po Lažnivi Suzi, zanimiva knjiga omenjene pisateljice, sem posegla že pred leti, vendar se mi je takrat zdela neprimerna. Govori o prihodu deklice Suzi na novo šolo, v kateri je zelo osamljena. Iz svojega življenja ustvari namišljeno pravljico in postane zelo priljubljena. Suzi je polna dekliških fantazij in norih idej, ki so značilne za vsakega najstnika, Vsakomur, tudi meni včasih uide kakšna laž. A Suzi je prava mojstrica laganja. Čeprav živi v revnem kletnem stanovanju in je njena mama

kuharica, oče pa pijanec, se sošolcem in sošolkam kaže kot najsrečnejše dekle, ki živi

v bogati vili z bogatimi starši. S svojim življenjem ni zadovoljna, a z lažjo to zelo dobro prikriva. Razredničarko prepriča celo, da je njena mama duševno bolna in v bolnišnici. Z masko "uboge" bogatašinje, pridobi naklonjenost sošolcev, ki se pulijo za njeno prijateljstvo. Učitelji pa ji zaradi mamine bolezni popuščajo. Suzi živi b namišljenem svetu, na posledice svojih laži, pa ne pomisli. A laž ima kratke noge in po obisku sošolke, je resnica o njenem "bednem" življenju razkrita. Suzi izgubi prijateljice, podporo učiteljev in zaupanje staršev. Vsi jo imajo za veliko lažnivko. Ubogo dekle se znajde v realnem svetu. S pomočjo razredničarke se vrne v šolo in obljubi, da bo prenehala lagati. Pritiski in zbadanje sošolcev pa jo ponovno pahnejo v svet laži. Raztrobi, da ima fanta. To se med najstnicami pogosto dogaja. Veliko jih i ima namišljene prince, ki jih vidijo samo one. Suzi pa se odloči, da ga bo pokazala sošolkam. Tako objeme neznanega študenta Matjaža, ki se nekaj časa izdaja za njenega fanta in ponovno si pridobi prijateljice. Njene ocene so boljše, prijateljice pa si pridobiva z izmišljenimi zgodbicami o Matjažu.

Proti koncu šolskega leta, na

končnem izletu, pa se ponovno znajde v težavah. Suzi misli da je Zoran, eden izmed najbolj priljubljenih fantov v razredu, zaljubljen vanjo. Pod mizo je našla njegovo ljubezensko pismo in domišljija je naredila svoje. V glavi ima že polno zgodbic, ki jih zaupa svoji prijateljici Ani. Najbolj žalostno pri tem pa je, da je prav ana že dolgo časa zaljubljena v Zorana, ki ga Suzi poskuša pripraviti do tega, da ji prizna ljubezen. Ker pa on ne naredi prvega koraka, mu kar sama izpove svoja čustva, a jo fant glasno zavrne. Pismo ni bilo namenjeno njej, temveč Ani. Ponovno se izkaže za

veliko lažnivko, ki uniči ljubezen med Ano in Zoranom. Svojo žalost poteši z

nespametno pustolovščino s fantom iz diskoteke. Čeprav že sanjari o tem, kako se bosta poročila, pa on, zaradi njene mladoletnosti zvezo konča. Tako je ponovno žalostna in osramočena. Edina tolažba je, da je zadnji dan šole. A težave se nadaljujejo tudi med počitnicami. Tlači jo mora, da je noseča. Ib pomoči razredničarke reši tudi to težavo. Vpiše se na srednjo šolo, za katero misli, da se ni vpisal nihče od njenih bivših sošolcev. Želi si živeti drugačno življenje in sklene, da ne

bo več lagala in skušala opozarjati nese. Vpiše se v dramski krožek, vendar ji kljub vsem trudu ne uspe lepo živeti. Njen oče ima hude zdravstvene težave, v dramskem krožku pa kot režiser pomaga Matjaž, ki je igral njenega namišljenega fanta v osnovni šoli. Ko prebrodi vse ljubezenske zaplete, začne na novoletni zabavi hoditi z njim. Fant ji zaupa, ona pa mu ne izda svoje preteklosti. A njene laži in spletke se ji kot bumerang začnejo vračati nazaj. Ana se ji maščuje, ko razkrije Matjažu vse o njeni preteklosti, zato jo ta pusti, pa še oče ji umre. Suzi se znajde na robu in za rešitev težav izbere samomor. A načrt ji spodleti. Znajde se na psihiatričnem oddelku za mladoletnike. Dolgo časa se ne pomiri, vendar pa se stvari počasi umirjajo. Sošolka Hedvika in Matjaž, s katerim se pobota, sta ji v veliko pomoč. Po pogovoru s psihiatrom obljubi, da bo svojo energijo in domišljijo raje usmerila kam drugam in ne v laganju. Vendar pa je konec vseeno zelo nepričakovan. Kljub opozorilom Suzi še naprej ostaja nepoboljšljiva lažnivka.

V življenju se moramo zavedati posledic svojih dejanj. Suzi je njena brezmejna domišljija in želja po idealnem življenju, zaznamovala kot veliko lažnivko. Sošolci so jo obsojali in zaničevali. Čeprav je v knjigi to prikazano kot krivično, menim, da bi naš razred storil enako, če bi imeli takšno sošolko. Iz obupa včasih res naredimo kakšno neumnost, a se tega zavedamo in pozneje poizkušamo popraviti. Vsem ni dano, da bi

živeli idealno življenje in to moramo sprejeti. Le tako nas bodo drugi sprejeli takšne kot smo. Naklonjenost okolice si lahko pridobimo tudi z dejanji. Če zabredemo v tak svet, kmalu več ne ločimo resnice od laži. Ko se zamislimo o tem, bi najraje zbežali pred sabo. Možnosti za pobeg pa je malo.

Sama ne lažem pogost. Drobne laži me rešijo iz zadrege, večjih posledic pa ni. Takšne srečujemo vsak dan in nas včasih spravijo v smeh. Velike laži pa nas lahko zaznamujejo in razžalostijo. Zato se raje držimo pregovora :laž je debela, dokler je sama. A brž ko dobi priče, se posuši.